

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 17.10.2019 VM107:00/2019

LAUSUNTO HE-LUONNOKSESTA VALTIOKONTTORISTA ANNETUN LAIN JA VALTION TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PALVELUKESKUKSESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI

Maa- ja metsätalousministeriö (jäljempänä ministeriö) toteaa asiakohdassa mainitusta HE-luonnoksesta (jäljempänä HE) yleisenä kommenttinaan, että lakiehdotuksen tavoitteena oleva olemassa olevan tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen tiedolla johtamisessa ja tietoperusteisessa päätöksenteossa valtionhallinnossa on kannatettava tavoite. Ehdotetut muutokset ovat sinänsä erittäin perusteltuja ja niiden voidaan osin katsoa selkiinnyttävän nykytilannetta. Lausunnolla oleva HE on kuitenkin esitystavaltaan vaikeaselkoinen. Valtiokonttorin analysointi- ja raportointipalveluita, Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (jäljempänä Palvelukeskus) analysointi- ja raportointipalveluita ja Palkeiden yhteisrekisterinpitäjän roolia koskevat perustelut on esityksessä esitetty siten, että on vaikea erottaa toisistaan näiden muutosten vastuita ja vaikutuksia. Ministeriön näkemyksen mukaan luonnosta on tarpeen selkiyttää esityksen jatkovalmistelussa.

Vastauksenaan lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin ministeriö toteaa seuraavaa:

1. Huomiot analysointi- ja raportointipalveluihin ja siinä käytettäviin tietoihin liittyen:

HE koskee valtion virkamiesten ja muiden valtion palveluksessa olevien henkilöiden tietojen eli henkilötietojen käsittelyä. HE:n mukaan sekä Valtiokonttori että Palvelukeskus tuottaisivat analysointi- ja raportointipalveluja valtion hallinnolle sekä saisivat tehtävän hoitamisen edellyttämät välttämättömät tiedot maksutta ja salassapitosäännösten estämättä.

Ministeriön näkemyksen mukaan HE:n yleisperusteluissa olisi paikallaan kuvata laajemmin esityksen piiriin kuuluvien henkilötietojen käsittelyn nykytilaa ja sitä, missä niitä käsitellään ja kenelle on ulkoistettu. Yleisperusteluissa olisi hyvä myös todeta yleisesti, mitä henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen yhteydessä, vaikka niitä on kuvattu myöhemmin esityksen luvussa 1.2.4. Lisäksi ministeriö toteaa, että suunniteltua henkilötietojen käsittelyä tulisi esityksessä kuvata paremmin ottaen huomioon erilaiset EU:n tietosuojasetuksen tuomat velvoitteet. Henkilötietojen käsittelyyn kuuluu ja on aiemminkin kuulunut olennaisena osana muun muassa sen suunnittelu, mistä henkilötietoja kerätään sekä mitä henkilötietoja käsitellään ja mihin tarkoituksiin tietoja käytetään. Perusteluista tulisi myös käydä ilmi, mitä julkisia ja mitä salaisia tietoja analysoinnissa ja raportoinnissa käytetään ja mitkä ovat henkilötietojen käsittelyn perusteet. HE:ssä ei myöskään ole avattu esimerkkien avulla sitä, millaisia analyyseja ja raportteja on tarkoitus tuottaa.

HE-luonnoksen yleisperusteluissa luvussa 1.1.3 on kuvattu voimassa olevaa lainsäädäntöä ja todettu muun muassa seuraavasti: "Valtionhallinnossa toiminnan, talouden ja hallinnon tiedot ovat pääosin julkisia." Kyseisen lauseen jälkeen mainitaan julkisuuslain sääntelystä, mutta asiaa ei ole kuitenkaan avattu tarkemmin. Ministeriö toteaa, että tällä lienee tarkoitettu sitä, että esityksessä tarkoitettu henkilötietojen ja muiden tietojen käsittely koskee pääosin julkisia tietoja.

Ministeriön näkemyksen mukaan HE-luonnoksen 1.1.3 lukua selkeyttäisi se, että tekstissä kuvattaisiin ensin yleislainsäädäntöä (tietosuoja ja julkisuuslainsäädäntö) ja sen jälkeen mainittaisiin, miten erityislainsäädäntö kytkeytyy siihen. Erityislainsäädännön kuvaamisen lisäksi tulisi myös tarkemmin avata, mitä tietoja erityislainsäädäntöön liittyen tai nykyisin sopimusten perusteella käsitellään. HE-luonnoksen mainitussa luvussa mainitaan erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittely. Tältäkin osin jää epäselväksi, miltä osin tällaisia tietoja käsitellään. Jos kyseisiä tietoja käsitellään, tulisi esityksessä kertoa tarkemmin henkilötietojen käsittelyn peruste.

Palvelukeskusta koskevan lakiehdotuksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan lakiin lisättäisiin uusi 1 b §, jossa säädettäisiin yksityiskohtaisemmin palvelukeskuksen analysointi- ja raportointipalveluissa käytettävistä tiedoista, oikeudesta tietojen saantiin, niiden käytöstä, luovutuksesta, rekisterinpidosta ja tietojen säilytysajoista. Perustelujen mukaan palvelukeskus saisi maksutta tehtävänsä hoitamisessa välttämättömät tiedot. Ja edelleen 1 b §:n 2 momentissa todetaan ”muut analysointi- ja raportointipalvelujen toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot”. Ministeriö toteaa, että perusteluissa on tarpeen selvemmin avata sitä, mitä välttämättömillä tiedoilla ja tarpeellisilla tiedoilla tarkoitetaan. Näin voitaisiin varmistua myös siitä, että analysointi- ja raportointipalveluissa käytettäisiin samaa tietopohjaa, jolloin tiedot olisivat vertailukelpoisia.

Ministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, ettei HE:stä käy ilmi, miten on tarkoitus toimia Valtiokonttorille analysointia ja raportointia varten toimitettujen tietojen osalta, jos joku taho tekisi niistä tietopyynnön. Valtiokonttori on viranomainen ja soveltaa toiminnassaan julkisuuslakia. Tämä tarkoittaa, että Valtiokonttori ratkaisee tietopyynnöt julkisuuslain mukaisesti. Esityksen valossa näyttää siltä, että tällöin Valtiokonttori voisi luovuttaa sille luovutettuja julkisia tietoja sivullisille siten kuin julkisuuslaissa säädetään. Toisaalta esityksessä on saatettu ajatella sitäkin mahdollisuutta, että Valtiokonttori ei luovuttaisi analysointi- ja raportointipalveluja varten saamia tietoja sivullisille. Tähän viittaa ministeriön käsityksen mukaan esimerkiksi se, että esityksen 1.2.3 luvussa kyseistä toimintaa verrataan tutkimus- ja tilastointitoimintaan. Julkisuuslain 24 §:n 16 kohdan mukaan tilastoviranomaiselle toimitetut tiedot ovat tietyin edellytyksin salassa pidettäviä. Kyseinen julkisuuslain salassapitosäännös ei kuitenkaan koske Valtiokonttoria. Ministeriön näkemyksen mukaan esityksen jatkovalmistelussa tulee arvioida asiaa julkisuuslainsäädännön näkökulmasta ja joka tapauksessa selkeyttää tilannetta sen suhteen, onko tarkoitus, että Valtiokonttori voisi luovuttaa analysointia ja raportointia varten saamia tietoja sivullisille. HE:n sivulta 11 olevasta kuvasta ”Tietojen käsittelyvaiheet analysointi- ja raportointipalvelutoiminnassa” käy ilmi, että henkilötiedot pseudonymisoidaan tai käsitellään muutoin vastaavasti. Siihen liittyen mielenkiintoinen kysymys on se, olisiko pseudonymisoidulla aineistolla käyttöä esimerkiksi tutkijoille.

2. Huomiot rekisterinpitäjyydestä analysointi- ja raportointipalveluissa sekä yhteisrekisterinpitäjyydestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojen osata:

HE:n mukaan palvelukeskus ja sen asiakkaat olisivat yhteisrekisterinpitäjiä. Kuten Valtiokonttorille, myös palvelukeskukselle annettaisiin tehtäväksi analysointi- ja raportointipalvelujen tuottaminen. Ministeriö toteaa, että HE:n perustelut ja lakiehdotus ovat vaikeaselkoisia. Ilmeisesti on tarkoitettu, että palvelukeskus käsittelee asiakkaidensa tietoja myös analysointia ja raportointia varten ja että palvelukeskus käsittelee palvelukeskuksen omien rekisterien tietojen lisäksi Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen, Digi- ja väestötietoviraston, Senaatti-kiinteistöt -liikelaitoksen, Hansel Oy:n ja HAUS kehittämiskeskus Oy:n rekisterien tietoja. Palvelukeskusta koskevan lakiehdotuksen 1 a §:n mukaan palvelukeskus saisi tietoja palvelukeskuksen rekistereistä eli itseltään. Ministeriö toteaa, että perusteluja ja lakiehdotusta tulisi jatkovalmistelussa tältä osin selkeyttää.

Ministeriö katsoo, että yhteisrekisterinpitäjyyttä koskeva uusi sääntely on tarpeen kuvata yhtenä kokonaisuutena ja samassa yhteydessä kuvata myös käsiteltävät henkilötiedot, niiden käyttötarkoitukset, mahdolliset salassa pidettävät tiedot ja se, miten tietoja on tarkoitus luovuttaa.

Palvelukeskusta koskevan lakiehdotuksen 1 a §:n 1 momentin perusteluissa todetaan, että ”yhteisrekisterinpitäjyys olisi muutos nykykäytäntöön, jolloin Palvelukeskus on ollut kaikkien asiakkaidensa tietojen

osalta vain tietojen käsittelijä ja hoitanut tämän tehtävän erillisin kirjallisin Palvelukeskuksen ja asiakkaiden välisin sopimuksin.” Ministeriön käsityksen mukaan nykyinen tilanne on pikemminkin ollut tulkinnanvarainen. Ministeriön näkemyksen mukaan esityksessä ei voida todeta, että nykyisin Palvelukeskus on ollut vain henkilötietojen käsittelijä eli taho, jolle rekisterinpitäjät ovat sopimuksin ulkoistaneet henkilötietojen käsittelyn. Maa- ja metsätalousministeriö on useita kertoja sekä suullisesti että kirjallisesti kiistänyt em. tulkinnan ja ministeriö toteaa, että epäselvä tilanne olisi pitänyt selkeyttää jo huomattavasti aiemmin.

Ministeriö pitää erittäin tärkeänä ja välttämättömänä sitä, että nykyisin palvelusopimuksessa olevat asiat siirretään lain tasolle, koska todellisuudessa virastot eivät voi aidosti sopia kaikista asioista palvelukeskuksen kanssa. Ministeriön näkemyksen mukaan palvelusopimus tulisi tehdä vain niistä lisäpalveluista, joista virasto aidosti voi sopia Palvelukeskuksen kanssa. Vastuut tulee säätää kattavasti ja yksiselitteisesti siten, että vastuut eri organisaatioiden kesken jakautuvat toiminnan tosiasiallisen luonteensa perusteella. Ministeriön näkemyksen mukaan esityksen jostakin pykälästä olisi hyvä käydä ilmi mahdollisuus sopimukseen perustuvaan henkilötietojen käsittelyyn.

3. Muita huomioita

Julkisen vallan käyttö

HE:n yksityiskohtaisissa perusteluissa luvussa 4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys todetaan seuraavasti: ”Hallituksen esitys koskee tiedon käsittelyä suojatussa muodossa siten, että sitä on mahdollisuus käyttää päätöksenteossa valtionhallinnon virastoissa ja laitoksissa sekä ministeriöissä ja valtioneuvostossa. Tältä osin on kyse merkittävästä julkisen vallan käytöstä, eikä tehtävää voida luovuttaa yksityisille toimijoille.”

Toisaalta yleisperusteluissa luvussa 1.2.4. Käsiteltävät tiedot kuvataan analysointi- ja raportointipalveluja seuraavasti: ”Analysointi- ja raportointipalveluissa käsiteltävät tiedot eivät sisällä rikostuomioihin tai rikkomuksiin liittyviä tietoja. Tietojenkäsittelystä tai tuotetuista analyyseistä ei aiheudu suoria seurauksia tai automatisoituja yksittäispäätöksiä yksittäisille henkilöille, vaan tuotettua tietoa käytetään valmistelun ja päätöksenteon tukena valtion sisäisessä toiminnan kehittämisessä, ohjauksessa ja johtamisessa. Toiminnassa ei käytetä julkista valtaa eikä hyödynnetä tietoja, jotka nauttivat perustuslain 10 §:ssä turvattua yksityiselämän ja luottamuksellisen viestin suojaa.”

Ministeriö toteaa, että esityksen valossa jää epäselväksi, mitkä tiedon käsittelyyn liittyvät asiat voisivat olla merkittävän julkisen vallan käyttöä. Siltä osin kuin rekisteröity voi käyttää tietosuojasetukseen liittyviä oikeuksiaan Valtiokonttoriin rekisterinpitäjänä, kyse on julkisen vallan käytöstä. Julkisen vallan käyttöön liittyvät tehtävät tulisi tarkemmin kuvata esityksessä ja kuvata sitä suhteessa perustuslakivaliokunnan käytäntöön. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävää tehtävää ei voi antaa yksityiselle ja siihen ilmeisesti esitysluonnoksen teksti perustuu. Tältä osin asiayhteydessä olisi selkeintä mainita perustuslain 124 §, joka koskee julkisen hallintotehtävän antamista yksityiselle. Valtiokonttorista annetun lain 4 a §:n 1 momentin mukaan Valtiokonttori voi siirtää sille 2 §:ssä säädettyyn tehtävään liittyvän avustavan tehtävän hoitamisen sellaiselle yksityiselle toimijalle, jolla on siihen riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen. Kyseisen säännöksen mukaan avustavalla tehtävällä tarkoitetaan Valtiokonttorille toimitettavien asiakirjojen vastaanottoa, lajittelua sekä asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen tallentamista. Lain 4 a § huomioon ottaen on hyvä, että esityksessä on mainittu tehtävän antaminen yksityiselle. Vaikuttaisi kuitenkin siltä, että lain mukaan analysointi- ja raportointipalveluunkin liittyvän avustavan tehtävän voisi antaa yksityiselle. Ministeriön näkemyksen mukaan esitystä on tarpeen tarkentaa suhteessa voimassa olevan lain 4 a §:ään. Samoin tulisi kiinnittää huomiota perustelujen johdonmukaisuuteen sen suhteen, miltä osin toimintaan liittyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, muuta julkisen vallan käyttöä tai sitä ei sisälly lainkaan.

Viranomaisen asiakirja ja siihen liittyvät vastuut

Palvelukeskusta koskevan lakiehdotuksen 1 a §:n mukaan Palvelukeskuksen rekistereissä olevat tallenteet olisivat palvelukeskuksen asiakkaiden asiakirjoja. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriötä koskevat asiakirjat olisivat aina ministeriön asiakirjoja. Pykäläluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 23 todetaan seuraavasti: "Palvelukeskuksen 1 momentissa tarkoitettujen asiakkaiden tallenteet ovat niiden asiakirjoja. Julkisuuslain mukainen asiakirjojen säilyttäminen, arkistointi ja hävittäminen ovat tämän vuoksi mainitun asiakkaan vastuulla."

Ministeriö kiinnittää tältä osin huomiota julkisuuslain 5 §:ssä olevaan viranomaisen asiakirjan käsitteeseen. Esityksen perusteluista voi päätellä, ettei asiaa ole arvioitu suhteessa julkisuuslain 5 §:ään, koska kyseistä julkisuuslain säännöstä ei tarkastella esityksessä. Ministeriön näkemyksen mukaan vaikuttaisi siltä, ettei sitä ole tarpeen määritellä, mikä on viranomaisen asiakirja. Jos taas jatkovalmistelussa katsotaan, että on tarpeen poiketa julkisuuslaissa olevasta viranomaisen asiakirjan käsitteestä, pitäisi sille olla asianmukaiset perusteet ja asian tulisi käydä myös asianomaisesta pykälästä ilmi. Kun kyse on nimenomaan palvelukeskuksen hankkimasta tietojärjestelmästä, vaikuttaa kaiken kaikkiaan yllättävältä, että säännöksen maininnalla siitä, että kyseessä ovat asiakkaan asiakirjat, voitaisiin järjestää vastuiden jakautuminen asiakirjojen säilyttämisestä, arkistoinnista ja hävittämisestä. Ministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi selvittää ehdotetun säännöksen suhde julkisuuslakiin yhdessä oikeusministeriön kanssa. Lisäksi ministeriö katsoo, että jos kyse on asiakkaan asiakirjoista, niin ministeriöllä tulisi olla tieto siitä, ketkä pääsevät katsomaan henkilötason tietoja laajemmin kuin omien tietojensa osalta. Nykyisellään tällaista tietoa ei ministeriöllä ole muiden kuin niiden henkilöiden osalta, joilla ministeriö on myöntänyt oikeudet.

Rekisteröidyn oikeudet

HE:n Palvelukeskusta koskevissa yleisperusteluissa todetaan tietosuoja-asetuksen 18 artiklaan liittyen seuraavasti: "Rekisteröidyllä ei ole analysointi- ja raportointipalveluissa oikeutta rajoittaa tietojen käsitteilyä, koska 18 artiklan 1 kohdan mukaiset ehdot eivät täyty."

Ministeriö toteaa, ettei esityksessä ole tarkemmin perusteltu, mihin perustuu se, että mainitun artiklan mukaiset ehdot eivät täytyisi. Ministeriön käsityksen mukaan analysointi ja raportointipalvelujen osalta vaikuttaisi olevan perusteita sisällyttää lakiin nimenomainen säännös, jolla todettaisiin, ettei rekisteröidyllä ole asetuksen 18 artiklassa tarkoitettua rajoittamisoikeutta.

Esityksen 1.2.3 luvussa todetaan analysointi- ja raportointipalveluista tietosuoja-asetukseen liittyen, että kyseessä olisi yleisen edun mukainen tehtävä. Vastaava maininta on esityksen 1.2.5 luvussa. Ministeriö toteaa, että analysointi ja raportointi olisi yleisen edun mukaista, mutta esitys saattaisi olla varmemmalla pohjalla, jos tehtävän hoitamisen voisi määritellä lakisääteiseksi tehtäväksi. Eikö kyseessä ole lakisääteinen tehtävä, jos analysointi- ja raportointipalvelujen tuottamisesta otetaan lakiin nimenomainen maininta? Lisäksi perustuslakiosiossa sivulla 26 todetaan nimenomaisesti, että analysointi- ja raportointitehtävä olisi lakisääteinen.

Tietojen oikaiseminen ja korjaaminen

Esityksen luvussa 1.2.3 todetaan seuraavasti: "Tietoja käsiteltäessä huolehditaan myös mahdollisten epätarkkojen ja virheellisten tietojen oikaisemisesta ja korjaamisesta." Esityksen luvussa 1.2.5 luvussa todetaan, että "Rekisteröityjen oikeuksia voi toteuttaa rekisterinpitäjän eli Valtiokonttorin tai palvelukeskuksen luona. Palvelukeskusta koskevan lakiesityksen 1 a §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa taas todetaan, että "Asiakas toimii rekisteröidyn yhteyspisteenä. Rekisteröity voisi tarkistaa ja tarvittaessa oikaista häntä koskevat tiedot omassa virastossaan sekä käyttää rekisteröidylle kuuluvia muita oikeuksia."

Ministeriö toteaa, että esitystä on tarpeen tältä osin selkiyttää siten, että myös yleisperusteluissa todettaisiin rekisteröidyn oikeuksista tarkemmin sekä Valtiokonttorissa että Palvelukeskuksessa käytettävien tietojen osalta. Nyt esityksestä ei käy ilmi, kuka voi tehdä aloitteen Valtiokonttorissa ylläpidettävien tietojen oikaisemisesta/korjaamisesta. Tarkoittaisiko tämä, että rekisteröity itse asioisi suoraan rekisterinpitäjänä

toimivan Valtiokonttorin kanssa? Perusteluista ei myöskään ilmene, miten vastuut jaetaan ja miten korjauksesta ilmoitetaan yhteisrekisterinpitäjyytilanteessa. Epäselväksi jää myös se, kuka huolehtii perustietojen korjaamisesta, jos Valtiokonttori huomaa virheen Palkeiden toimittamissa tiedoissa.

Informointivelvollisuudesta

Esityksen 1.2.3 luvun neljännessä kappaleessa todetaan, että henkilötietojen käsittely kuvataan kirjallisesti, jolloin täytetään tietosuoja-asetuksen mukainen informointivelvollisuus. Ministeriö toteaa, esitystä on tarpeen täsmentää, koska passiivilauseesta ei selviä, mikä taho tekee kuvauksen.

Lisäksi esityksen 1.2.3 luvun neljännessä kappaleessa todetaan, että informointi toteutetaan automatisoituina viestintänä osana tietojärjestelmien käyttöä sekä säännöllisesti päivitettävänä ja yleisesti saatavilla olevana nettisivustona.” Tarkoitetaanko edellä olevalla rekisteröityjen informointia tietosuoja-asetukseen liittyen vai muuta informointia?

Valtiokonttoria koskeva lakiehdotus

Valtiokonttoria koskevan HE:n 2 c §:n 1 momentissa säädettäisiin siitä, että Valtiokonttorilla olisi salassapitosäännösten estämättä ja maksutta oikeus saada tietyt tiedot. Saman pykälän 2 momentissa määritellään kyseisiä tietoja tarkemmin. Pykälän 1 momentissa on kuitenkin säännös, jossa sanotaan, mitä tietoja salassapitosäännöksistä poikkeaminen ei koske.

Ministeriön näkemyksen mukaan Valtiokonttoria koskevan lakiehdotuksen 2 c §:n sisältö olisi hyvä selkeyttää. Loogisempaa olisi kirjoittaa pykälä siten, että ensin mainitaan analysointi- ja raportointipalveluja varten tarvittavat tiedot ja että sen jälkeen todetaan, että Valtiokonttorilla on oikeus saada tiedot salassapitosäännösten estämättä ja maksutta. Vasta tämän jälkeen olisi loogista mainita poikkeuksena se, ettei Valtiokonttorille kuitenkaan luovutettaisi eräitä julkisuuslain 24 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Esityksen vaikutukset

HE:n yleisperustelujen kohdassa 1.2.1 todetaan, että Palvelukeskuksen virastoille tarjoamat tuotteet ovat Palvelukeskuksesta annetun lain 8 §:n mukaisesti asiakkaille maksullisia. Ministeriö katsoo, että tätä kohtaa olisi hyvä avata HE:n taloudellisia vaikutuksia koskevassa kohdassa. Taloudellisten vaikutusten arviointia olisi ministeriön näkemyksen mukaan hyvä täsmentää, sillä HE:ssä on vain yleisesti todettu, että analysointi- ja raportointipalveluiden keskistetyllä tuottamisella pyritään saavuttamaan valtion kokonaisedun optimoinnin kannalta säästöjä verrattuna tilanteeseen, jossa virastot tuottaisivat vastaavat palvelut itse – tai tietoa ei hyödynnettäisi lainkaan toiminnan kehittämisessä, ohjaamisessa ja johtamisessa.

HE:ssä useassa kohdassa painotetaan tiedolla johtamista ja mahdollisuutta käyttää tietoja valmistelun ja päätöksenteon tukena. Tältä osin ministeriö tuo esiin huolensa lähtötietojen oikeellisuudesta. Ministeriön näkemyksen mukaan esim. toimintotietojen käyttö htv-toteutumalaskennassa on osoittautunut epäluotettavaksi tietopohjaksi. Ministeriön näkemyksen mukaan seurantatiedon perustana olevaa ohjeistusta ja tiedon karkeustasoa tulisi ehdottomasti kehittää ja siten turvata nykyistä paremmin analysointi- ja raportointipalvelun perustana olevan tiedon oikeellisuus.

HE:ssä todetaan, että lakiehdotuksella on vähäisiä vaikutuksia viranomaisten toimintaan virastojen työmäärän kasvuna. Virastot osallistuvat tietojen luovuttamiseksi tarvittavaan yhteistyöhön Valtiokonttorin, Palvelukeskuksen ja muiden yhteisten palveluntuottajien kanssa. Tältä osin ministeriö toivoo sen avaamista, missä määritellään ne tiedot, joita HE:ssä mainitut yhteiset palveluntuottajat meiltä keräävät.

HE:ssä todetaan, että henkilötietojen tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi laaditaan ennen toiminnan aloittamista sekä aina, kun alustalle tuodaan uutta henkilötietoa. Myös tässä olisi selkeämpää täsmällisesti todeta, mikä taho laatii vaikutustenarvioinnin. Lisäksi tulisi todeta viraston mahdollisuudesta saada vaikutustenarviointi ja sen perusteella toteutettu seurantatieto käyttöönsä ainakin Palvelukeskuksen toimintaan liittyen, sillä virastohan on yhteisrekisterinpitäjä Palvelukeskuksen kanssa ja siten vaikutustenarviointitietoa voidaan pitää tärkeänä myös virastolle itselleen. Samassa kappaleessa, jossa kerrotaan tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista, mainitaan myös palvelua koskevasta palvelukuvauksesta.

Palvelukuvauksen osalta ministeriö toistaa samat kommenttinsa kuin tietosuojaa koskevan vaikutus-
tenarvioinnin osalta on edellä todennut.

Asian valmistelua koskevassa luvussa 3 on todettu, että valmisteluun on osallistunut valtioneuvoston tie-
tosuojavastaavien verkosto sekä valtioneuvoston hallintoyksikkö. Lisäksi asian valmistelussakin oltu yh-
teydessä tietosuojavaltuutetun toimistoon. Asianomaisessa kohdassa ei ole millään tavalla todettu, onko
em. tahojen kommentit ja havainnot huomioitu valmistelutyössä.

Maa- ja metsätalousministeriö on saanut lausunnon Maanmittauslaitokselta ja lausunto on ministeriön lau-
sunnon liitteenä.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Hallitusneuvos

Riitta Itkonen

Liitteenä

Maanmittauslaitoksen lausunto 11.11.2019